

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 12. nov. [Izv. dop.]

Včeraj je imela zbornica poslancev zopet sejo, dvanaesto te sešije. Predsednik je naznanil, da je nj. veličanstvo cesar adreso državnega zbora na znanje vzeti blagovolil. Poslanca Monti in Vitezič sta interpelirala prvi justičnega ministra zaradi tega, ker dōba porót v Zadru predolgo traje, drugi pa grofa Taaffeja zaradi zidanja železnice Sisek-Noví. Preidōč k dnevnemu redu, je zbornica najprej volila predsedstvo; volilo se je po imenih, ter je bil grof Coronini voljen od 330 glasov s 326 glasovi, volili sta ga obe stranki. Za prvega podpredsednika je bil dr. Smolka s 176 glasovi zopet izvoljen, in za drugega podpredsednika slovenski poslanec baron Gödel-Lannoy s 172 glasovi. Ako se primerja prva volitev predsednikov z zdanjo, tedaj se opazi, da je dobil pri drugí defínitívnej volitvi grof Coronini 12 glasov menj dr. Smolka štiri glasove, baron Gödel-Lannoy dva glasov menj, nego prvíkrat. Pri glasovanju je manjkalo 24 poslancev. Druga točka dnevnega reda, vladna predloga o vojaškeji taksi, se je izročila odseku o brambenem zakonu. Potem je sledilo prvo branje Steudelovega predloga o odpravi patenta od dné 25. maja 1829 o užitinskem davku. Steudel je utemeljeval svoj predlog, rekoč, da se mora tudi užitinski davek popraviti, ki najhujše teži delavca. Steudelov predlog se je oddal davkovskemu odseku. Nadalje je sledilo prvo branje Heilsbergovega predloga o uravnavi računске in kontrolne službe. Pri utemeljevanju svojega predloga je poudarjal Heilsberg potrebo te uravnave, katero potrebo je uže Marija Terezija pripoznala s tem,

da je vspostavila dvorno računsko kamóro, ki je nadzirala, kako se ravna z novci javnih základov. Uže leta 1849 se je obljubil neodvisen računsko-kontrolen urad. Tudi državni zbor se je izjavil za neodvisen kontrolen urad. On je predlagal, da se njegov predlog izroči odseku 15 udov, ki se ima še le voliti. Zbornica je njegov predlog sprejela. Za tem je sledila volitev v odsek za Püčkov predlog o krošnjarstvu ali prodajanji blaga po hišab.

Zadnja točka dnevnega reda je bilo tretje branje vladne predloge o odpravi pristojbin in koleka pri uravnavanju zemljišč. Zakon ta se je tudi v tretjem branju brez premembe sprejel. To je prva predloga, ki je bila sprejeta in ki bo našim kmetom in posestnikom mnogo koristila, ker zdaj bode posestnik, ki ima okolo raztreseno zemljišče, lahko z družimi posestniki zamenjal, ne da bi mu trebalo pri tem imeti denarnih stroškov za koleke in druge pristojbine.

Prihodnja seja državnega zbora bode v petek.

Največjo važnost ima v zdanjem trenutku brambovski zakon, ki se v raznih klubih pretresava. Glede tega zakona so tudi mej ustavoverci različna mnenja, in čuje se, da bodo tudi nekateri ustavoverci glasovali za podaljšanje brambenega zakona na deset let in da bode ministerstvo vendar dobilo za svojo predlogo dve tretjini glasov. Sicer bi za podaljšanje brambenega zakona na deset let t. j. do leta 1890., nikakor ne bilo treba dveh tretjin vseh glasov, kajti trditev, da je ta zadeva ustavno vprašanje, je samo nazor óne stranke, katerej se to v njih kramo prilega. Brambovski zakon od leta 1868 je dosti jasen; v paragrafi 11 in 13 določuje 800.000 stalne vojske; ustavoverci so koncem vlad-

skega leta veljavo ónega brambenega zakona podaljšali za jedno leto, to je do konca t. l., a letos se njihovi organi upirajo proti temu zakonu. Zakaj neki? Za to ker so v manjšini; da bi pa imeli oni večino, preverjeni smo, da bi vso postavu sprejeli in še kaj povrh, kar bodo v odločilnem trenutku sicer tudi zdaj morali storiti. V ustavi pa nij nikjer določeno, da morata število stalne armade odobriti dve tretjini poslancev. To je samo želja Taaffejeva, da za zdaj ustreže ustavovercem, ali če se vojaška postava tudi z dvema tretjinama glasov ne sprejme, on odstopil ne bode od ministerstva.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. novembra.

Našega državnega zbora odsek za upravo v Bosni in Hercegovini je imel vtorek zopet sejo, h katerej so prišli tudi ministri Taaffe, Stremayr, Pražak, baron Korb in Chertek. Doslé še nij prišlo do nobednega sklepa. Poslanec Sturm je predložil poseben načrt zakona o tej zadevi, ki se jako razlikuje od vladne predloge.

Poljaki bodo baje glasovali za vojaško postavu, kako pa bodo glasovali Čehi in pravna stranka, o tem nam je le toliko znano, da večina Čehov nij zoper to vladno predlogo. Kakor pa denašnji dopis z Dunaja kaže, je bilo dozdanje nasprotovanje centralistov zoper ta zakon samo na videz, kajti tudi oni bodo baje z vlado naposled potegnili.

„Agramer Zeitg.“ poroča, da bodo **hrvatski** poslanci v peštanskem saboru glasovali zoper vladno predlogo o upravi Bosne in Hercegovine; tako misli baje tudi liberalna stranka in celo osebni ministerski pristaši storiti, za to namreč, ker ta vladna predloga hoče, da redne troškove za Bosno in Hercegovino dovoljujejo delegacije, izredne pa pe-

Listek.

Pravljica.

Zapisal V. Jarc.

V nekei vasi sta živela mož in žena; bila sta varčna in delavna; a pri vsej tej varčnosti in pridnosti si vendar svojega imenja nijsta mogla pomnožiti. Imela sta sicer svojo leseno bajtico z malim hlevcem, v katerem je krava dimka privezana stala in zastonj pričakovala tovaršije svoje enakosti, a ona sta si želela več; želela sta si veliko in lepo hišo, velik hlev poln živine in široko rodovitno polje.

Mož reče nekega dne svojej ženi: Veš kaj, ljuba moja, meni je nekaj pametnega padlo v glavo; midva prav lahko obogativa. Žena se mu kar čudi in nestrpljivo pričakuje moževe modrosti; a mož pripoveduje: Večkrat sem uže slišal, in še zadnjo nedeljo so gospod

župnik v cerkvi v svojem govoru rekli, da če kdo kaj ubogajmé dá, se mu tisto desetero povrne. Dayva midva najino dimko ubogajmé in potem dobiwa deset krav! Kaj ne, bo to lepo? Žena kmalu uvidi veliko korist, katera bi iz tega sledila: vesela je modrega sveta in takoj privoli, da se dimka dá ubogajmé. Mož otveze kravo, da bi jo gnal, — pa kam ž njo? Kdo jo bo ubogajmé vzél, da bi jo desetero povrnil, ta misel jima je delala skoraj preglavico, a mož, kot modrejši, si kmalu vé pomagati iz zadrege, uganil jo je. Dimko žene po stezi do velike ceste, a potem po cesti, dokler ne sreča pravega moža. Sklenena in potrjena je bila moževa modra beseda. Ko uže dalj časa žene svojo dimko po cesti in ga je uže marsikdo srečal, pride mu tudi neki vesel, pošteno oblečen človek nasproti in ga vpraša, kam da je namenjen s svojo kravo. Mož mu dobrovoljno odgovarja, da hoče kravo ubogajmé dati. Tujec ga čudeč se pogleda, se

mu nasmehne, ter ga še vpraša, če je to njegova resnična volja, kar mu mož s kravo resno potrdi. Po kratkem pogovoru dá mož dimko tujcu ubogajmé. Tujec bil je gradščinski hlapec, odžene kravo domov, ter jo dene v gradščinski hlev. Mož pa koraka brez krave tudi domov, kjer svojej ženi razpoveduje, kako da se je zgodilo z dimko.

Ko je drugega dne gradščinski kravar živino na vodo spustil, se dimka začne okrog ozirati, ter jo vzkokote ubere po cesti od koder je prej ta dan prišla, naravnost proti — domu; a gradska živina, spočita, udere jo za njo. In tako je prišla dimka uže čez en dan nazaj, in za sabo pripeljala devet lepo rejenih gradščinskih goved. Mož in žena od samega veselja nijsta vedela kaj storiti; da bi se njina želja tako hitro uresničila, tega nijsta pričakovala. Ker sta pa imela premal hlev, sta nekaj živine morala prodati. (Če je od gradščinskih hlapcev kateri kaj po ubežnej

štanski in dunajski parlament. Preje ko ne, bode ta predloga v peštanskem saboru propala.

Vnanje države.

Denes se zopet odločno vest potrjuje, da bode **ruski** carjevič naslednik najprej poho-dil Dunaj, a potem še-le Berlin, tako da pride v Berlin še-le v nedeljo. Sicer so pa še po-samnosti in okolnosti pohoda ruskega prestol-nega naslednika v tajnost zakrte.

Ruski poslanik na angleškem dvoru, grof Šuvalov, je prosil za svoje odstavljenje. Car je njegovo prošnjo uslišal, priznal z lastno ročnim pismom njegove zasluge, ter mu po-daril Vladimirov red prvega razreda.

Tudi Gorčakov je baje odstopil in za-časno prevzel Giers vodstvo vnanjih zadev. Germanstvo se veseli tega dogodka — mo goče da prezgodaj, kajti čuje se, da je Gor-čakov samo imenski odstopil, a Giers da je dal samo ime.

Od **Turčije** Angleži res veliko ne za-htevajo; oni zahtevajo samo, da Turčija na-stavi v Malej Aziji angleške davkarje in angleške davkovske nadzornike, angleške sodnike in angleške sodstvene nadzornike, pri turške armadi angleške poveljnike, angleške častnike in angleške podčast-nike, naposled pa angleške nadzornike, ki bodo redno potovali po Malej Aziji. Anglež je res vrlo oskromen človek, a Turek ima tudi prav, ker misli, da mu preti ta angleška oskromnost s poginom.

Včeraj smo priobčili v posnetku govor Beaconsfieldov pri banketu **londonskega** lordmajorja. Ta govor nij zadovoljil niti An-gležev samih, kakor se izražajo Angleški ča-sopisi, še manj pa ostalo Evropo. Beaconsfield je preveč razkril angleško sebičnost in hlep-nost po gospodarstvu, kar se kaže osobito v frazi njegovej „imperium et libertas“ kajti ves svet ve, kaj pomenja angleška „svoboda“ v tujih krajih, kjer imajo kaj besede. Da pa niti sam ta angleški mož ne veruje na „evropski mir“ vidi se iz tega, ker ni z besedico ne omenja ni Turške ni Ruske, kjer je Anglija najbolj engajirana.

Dopisi.

Iz Krškega 11. novembra. [Izv. dop.] (Predavanje o vinoreji.) Kar so skrbni domoljubi, prijatelji boljšega gmotnega stanja našega kmeta uže davno želeli, to se vrši te dni po Dolenjskem. Dolenjci imamo namreč prav lep in rodovitnen kos sveta, ki je ugoden vsem panogam kmetijstva. Lehko bi namreč imeli tu izvrstno živinorejo, lepo po-ljedelstvo in zlasti mnogo boljše sadje- in vinorejo. Za vinorejo je naše podnebje more-biti ravno tako ugodno, ali pa še ugodnejše, nego na Dolenjem Avstrijskem, kjer se toliko dobrega vina pridela. Toda naš narod potre-

buje še pouka, in sicer prav obilo pouka. Želeli bi si bili sicer kmetijske šole, ali vsaj sadje- in vinorejske šole, pa zadovoljni bi bili za zdaj še z manjšim, naj bi se namreč vsaj potovalni učitelj kmetijstva večkrat k nam pošiljal. Kar je v družih deželah uže davno običajno bilo, to se je pri nas še le te dni izvršilo. Prišel je bil k nam vsled prizadevanja slavne kmetijske družbe, ki je v ta namen pri kmetijskem ministerstvu nekaj podpore izprosila, g. Rih. Dolenec, ravnatelj sadje- in vinorejske šole na Slapu. Minoli teden je bil v Ratečah, a v soboto, nedeljo in pone-deljek ogledoval si je ta teoretično in praktično zelo izurjeni vinorejski strokovnjak vinograde v naši okolici, zlasti na Tržkeji gori ter pre-daval in razlagal o pomankljivostih tukajšnje vinoreje in priporočal boljše metode. Dasiravno se je bilo to nameravano predavanje le malo poprej zvedelo, vendar je bilo prav mnogo poslušalcev došlo.

V nedeljo, 9. t. m. je bil prvi govor pri sedeži naše fare in kmetijske podružnice, namreč v Leskovci, v šolskem poslopji. Bila je tu po popoldanskej božijej službi natlačena izba poslušalcev, največ kmetskega stanu. Gospod ravnatelj je razlagal najprej razne vrste vin, potem priporočal vinske trte, ki bi bile za Dolenjsko primerne, in način, po ka-terem se naj trte pomnožujejo. Poudarjal je posebno način pomnoževanja z živicami (oživ-ljenimi ključi), ter silno toplo prigovarjal za napravo trtnic. Do mraka je trajal zanimivi govor. V ponedeljek je bilo pa predavanje v Krškem, v prostornej sobi 1. razreda. Dopolu-dne je razlagal gospod ravnatelj z ozirom na včerajšnje nauke še kopanje in sajenje vino-gradov, obrezovanje, cepljenje in žveplanje trt. Popoldne pa je bil govor o kletarstvu. Tudi tu je bilo obilo poslušalcev, zlasti inteligence. Od nas se je podal gospod ravnatelj, kate-remu smo za izvrstne govore prav hvaležni, dalje v Kostanjevico in Rudolfovo. Mi samo to želimo, da bi takovi strokovnjaki v kme-tijstvu večkrat k nam zahajali.

Iz Postojne, 9. novembra. [Izviren dopis.] (Domesticae res.) Marsikateremu so gotovo naše razmere v obče znane, a ne to-liko, da bi mogel naše socijalno življenje pre-sojati. Namen moj je tedaj, to stvar nekoliko pretresati in socijalne razmere našega trga opisati.

Kakor skoro povsodi pri nas v večjih ob-činah nahajata se tudi tukaj žalibog dve na-

sprotni si stranki, prva navzeta strastne želje gospodovati nad vsemi z nenavadnimi načeli, druga in prava stranka navdana z domoljub-jem in požrtvovalnostjo za narodno stvar. Prva, namreč stranka „verfassungstreuerer“, (kakor se sami imenujejo) vneta za izveličujoče nem-štvo, se poslužuje nezaslišanih sredstev, da kaže svojo moč. Njen voditelj je naš znani Ciceron; on ima v svojej pisarnici podložnih ljudij, ki se potrudijo vsakej želji visokega gospoda ustreči. Pisar, ki je uže mnogo posel prebil v svojem življenju, nekoliko študiral, potem krčmar bil in nekdanj kranjsko kamžolo nosil, pridobil si je s tem, da se je svojej narodnosti izneveril, od svojega gospoda toliko, da je lahko kamžolo slekel in frak pa cilinder oblekel. In ko se je dal gospodar njegov vo-liti v deželni zbor, bila je milost gosnodar-jeva velika, kajti agitator dobil je za svoj trud zlato urno verižico, pa toliko zaslužka, da se uže more imenovati posestnikom. — Uméje se samo ob sebi, da je tudi učenost njegova napredovala, ker kmet ga imenuje le gospoda dohtarčka.

Drugi z našim Etijem semkaj privandravši pisar bi pa vse v salati pojedel, kar je slo-venskega. Kot rojen Nemec je ves navdušen za „rajh“ tam gori; tudi on pospešuje na-mene svojega gospoda. Odkar je chefu tolikanj pripomogel v deželni zbor, mu je ta zelo naklonjen, pripusti mu, skoraj bi rekel vodstvo svoje pisarne. Poniža se naš Etij, ob času vsakterih volitev, da obišče svo-jega podložnega, in ž njim manevre pretresa. Pa ravno ta prevelika naklonjenost gospodar-jeva, ki je tudi temu pisariju pripomogla h kr-čmarskemu poslu, rodila je v njem napuh in iz napuha hudobijo, ki se javi v nesramnem denunciranju. Pregovoril je ta človek kmetico, ki je prišla v njegovo krčmo, da je ona od neke narodne družine osleparjena, in pripravil jo je tako daleč, da je privolila v tožbo proti tej časti vrednej družini. V tej tožbi, katero je on sam spisal, posluževal se je nezaslišanih izrazov, takih, da se mora vsācemu pravico-liubnemu človeku gnjusiti. Pa to mu nij bilo zadosti, kadar je kak človek v njegovo go-stilno prišel, precej začel je denuncirati ome-njeno družino, misleč si, da nemškutariji uže dosti koristi, če zaupanju narodne uplivne dru-žine škoduje. Ko se je na to sin te družine pritožil pri njegovem chefu, izražal je ta se vé da svojo nevoljo o nepremišljenem posto-panji svojega pisarja. Okregal ga je sicer do-

živini povpraševal ali jo celo nazaj terjal, o tem nij meni nihče nič povedal.)

Imela sta zdaj živino in denar. To so pa nevoščljivi sosede kmalu zvedeli; povpraševali so ja radovedni, od kod da imata vse to. Mož pa jim je dobre volje odgovarjal, da je dal svoje jedino kravo ubogajmé in Bog mu je to dobro delo desetero povrnil. Sosede misleči, da jim bo tudi Bog desetero povrnil, od-ženo svoje krave po raznih cestah na vse strani, ter jih ubogajmé ponujajo; lahko so se krav iznebili, a ljudje so se jim smijali. Čakajo in čakajo, a od nikoder nij hotelo deset krav nazaj priti, da, niti onih, ki so jih dali ubogajmé, nijso dobili več nazaj. Razsrdé se nad možem, rekši, da jim je on kriv te ne-sreče, in mu od gole jeze hišo zažgejo. Mož in žena žalujeta nekaj časa; a kmalu si mož vé pomagati. Oa vzame malo pepela od po-žgane hiše, ga dene v škatljico in se poda z njim po svetu. Ko v nekej hiši prenočuje, dá

gospodinjki škatljico spravit, rekši jej, da naj jo pač prav skrbno shrani: v njej so sami zlati — velike vrednosti. Zlati pa imajo to lastnost, da ako jih le pregrešen človek po-gleda, se pri tej priči spremené v prah in pepel. Žena mu skrbno spravi škatljico v stransko sobo; a silno jo radovednost tare, da bi pogledala bliščeče zlate; kakšni morajo vendar biti, ker imajo take čudne lastnosti. Žena krčmarica se dolgo premaguje, a na-posled jo zvedavost le premaga. Ona škatljico prav varno in počasi odpre, pa glej! oh pri tej priči — pepel! Takoj se spomni, kaj jej je tujec rekel, in ona nij po polnem brez greha. Sama ne vé, kaj jej je zdaj početi! Da bi se ne imela pred tujcem zagovarjati in da bi ne imela kakih sitnostij, strese pepel iz škatljice, in vanjo dene svojih zlatov, mi-sleča, da tujec vsaj ne bo tega spoznal. Ko je družega dne tujec odhajal, mu prinese škatljico; on jo odpre in jej smija se izreka

zahvalo za skrbnost in poštenje. Ženi je bil ta izid, da si drag, vendar po volji; a še bolj zadovoljen in vesel je bil mož, ki je odnesel škatljico z zlati.

Nevoščljivi sosede pa so zopet kmalu opazili, ko je mož domov prišel, da ima veliko zatega denarja. Radovedni so ga povpraševali, odkod da ima toliko zlatov. On pa jim pri-poveduje, da je za eno samo škatljico pepela od svoje po hudobnih sosedah mu požgane hiše dobil vse te zlate, pa koliko bo še dobil, če bo ves pepel tako drago predal.

Poželjivost po zlatih denarjih je lakom-neže tako daleč zaslepila, da so svoje hiše požgali, pepela na cente okrog vozili in ga v malih škatljicah za zlate ponujali. Toda vsakdo se jim je le smijal, in nikdo nij hotel pepela iz hišnega pogorišča tako drago kupiti. Spo-znali so, da so zopet nasmojeni, in sicer tako, kakor še dosedaj nikdar ne. Hudo se raz-jezé, in sklenejo tega moža s pota spraviti.

volj, pa akopram mu je žugal, da ga iz službe odpusti, če mu še kaj takega naredi, se pisar vendar tega ustrašil nij.

Po državnoborskih volitvah namreč pisal je le-ta očetu nekega fanta, ki je tukaj v šolo hodil, da je bil njegov sin od gospoda učitelja veroznanstva pretepen, svetoval mu je, naj proti katehetu, narodnemu gospodu, tožbo vložijo. Oče ne popolnem prepričan o tem dogodjaji, vložil je tožbo, in gospod katehet je bil obsojen na 5 gld. globe. Ker pa je ta narodnjak dosti k naši zmagi pri državnoborskih volitvah pripomogel, napravil je pisar o tem precej dopis v „Tagblatt“, in toliko laži se pridejal, da se je uredništvu tega lista potrebno zdelo, dopis njegovemu chefu v pregled poslati in ga vprašati, ali je poročilo resnično. Išiel je na to vendar tist dopis, in veliko razburjenost proužročil, premda je bilo mnogo izpuščeno. Za letošnjo biro žita poslal je tukajšnji duhovni pomočnik, kakor po navadi, slovensko pobotnico našemu Ciceronu. Ker pa njega nij bilo doma, nij hotel imenovani pisar kolekturo izplačati, ker je bila pobotnica slovenska! Gospod duhovnik je bil primoran pritožiti se pri tukajšnjem c. k. glavarstvu zaradi tega na podlagi postave o ravnopravnosti vseh jezikov, tedaj tudi slovenskega, in naš Edi dobi drug dan v resnici strogi ukaz od c. k. glavarstva, da mora v treh dneh kolekturo plačati, če ne bode biti rabljen. To spet nij bilo po volji Ciceronu in pisar je dobil z nova „verbeiss“ od svojega chefa. Denunciranje tega pisarja pa ne sega samo na mirne tržane, izpodtika se ta pisar v svojej predrznosti tudi nad sodnijskimi in upravnimi uradniki in uže je tako daleč prišlo, da se ga vsak miroljubiv človek ogiba, če ne bode s surovostimi traktiran biti. Neki večer je prišel ta nebodigatreba v krčmo tukajšnjega narodnjaka z namenom, da bi imel porod proti narodnemu krčmarju pri sodnji tožbo vložiti, ako bi ga hotel ta iz svoje krčme izpediti. Vse tu navedeno je faktum. Nij-li to škandalozno? Kako je to, da se obnašanje tega pisarja nič ne prime debele kože njegovega gospodarja? Je-li ponosen na čast, katero mu oba njegova pisarja delata? Kaj je uzrok, da jih ne odpravi? Ali se mari boji svojih podložnih, ka bi mu ne delala kakih sitnostij, če ja odpusti? Ali je morebiti toliko na tem ležeče, da se manevri od deželnozbornske volitve ne odkrijejo? Zakaj ja ne dene proč? Uzrok

mora vendar imeti, da se ne odloči za tak korak!

Razen našega Elija, voditelja postojnske „ustavoverne“ stranke, se prištevajo k tej stranki tudi par tržanov, ki pa némajo pojma o ustavoverstvu, ampak samo v svojej slepoti frakcijo podpirajo. Oni menijo: tako je in ne more biti drugače, ne vedo pa, kake namene s tem pospešujejo. In ravno taki tržani fungirajo kot občinski odborniki in svetovalci v naši soseski. Nemci hočejo biti, pa še nemški ne znajo. Da je res taka, naj priča ukaz, ki ga je poslalo županstvo tukajšnje posestnici:

Frau N. N.

in Adelsberg.

Es ist zuwiederholten Malen erinnert worden, dass Ihr Wachthund stets an der Kette, wegen Böswilligkeit und Gefährlichkeit der Passanten (Fremder) wie Einheimischen zu halten ist. Der Fall ereignete sich gestern, dass Ihr Hund frei im Markte herum lief, und bei dieser Gelegenheit einen kleinen Fund durch Beissen ihm tödtete, desgleichen hat der Hund den Strasseneinreimer A. F. angegangen, wodurch sich dieser vor dem Biess des Hundes nur durch die Schaufel die in der Hand trug retten konnte.

Um keine Unannehmlichkeiten betreff des Hundes zu haben etc. etc.

Geimeindeamt Adelsberg am 7. Okt. 1879.

Burger m. p.

Vsled naredbe tukajšnjega c. k. glavarstva mora sedaj vsak večer kak občinski odbornik policijsko službo opravljati s tem, da naznanja c. k. glavarstvu krčme, katere so čez 11. uro odprte, posebno take, v katerih se kak nered godi. Pravijo, da se pri prihodnji občinski volitvi ne bode pustil nihče v odbor voliti, ker nikogar ne veseli službo ponočnega čuvaja opravljati. Preveč bi bilo, da bi se dalje spuščal v pretres delovanja občinskega odbora, le mimo grede hočem še omeniti, da s tolikimi troški napravljena razsvetljava postojnskega trga rabi se samo v svetlih nočeh, v temnih pa naš odbor petrolej — štedi!

Glavni temelj naše nemčurske stranke je, kakor večji del povsodi, uradništvo, katero se pa zdaj vendar bolj pasivno drži in tudi zavoljo gori omenjenih uzrokov, popolnem ignorira ravnanje Ciceronovih pisarjev, ki stranki ne delajo ravno časti.

S tem končam razpravo o jednej stranki, in bi bil vesel, ko bi mogel drugo samo hvalliti. Žal, da mi to nij mogoče. Narodna stranka je v opasnosti, da popolnem zadremle; nje voditelji ne kažejo prave energije. Kie so časi, ko je narodna čitalnica tako lepe veselice dajala, ko je toliko udov brojila? Nisi več tista narodna Postojna, ki je pred 8 leti jo volitvi v deželni zbor narodnemu kandidatu 132 glasov oddala, nasprotnemu pa samo 26; zdaj zmaguješ samo z jednim glasom večine! Poglejmo po trgu, kie najdemo (razen jednega) kak slovensk napis? Mar nij to žalostno, da uprašuje uže tujec, obiskovalec naše sloveče jame; „sind denn hier nicht Slovenen?“, in nevedni „groter“ devetnajstega stoletja mu odgovori: „hier sind nur Deutsche und — Krainer!“ In kdo je vsega tega kriv? Mlačnost narodne omikane mladine, in kar je najhujše, nesloga! Nesloga, ta strupena kača se mej nami redi s tem, da imamo ljudi, ki zaradi malenkostne osobnosti rajši narodno stvar zanemarijajo, da, še celo jej nasprotujejo. Dajejo pa si le sami slabo spričevalo, ker tako ravnanje je znamenje breznačajnosti. In kaj je lepša čednost pravega moža kot značajnost? Imenujejo se sicer ti ljudje še narodne, pa samo na jeziku kajti kadar pride čas, kaj za narodno stvar storiti, narodnost ti močje na žrebeli obešajo. Dokaz nam je zadnja državnoborska volitev, pri kateri smo se varali o možeh, kojih smo bili najbolj gotovi. Žalostno je, da je priprosti kmetič, kar se tiče besedo držati, bolj značajan, kakor olikani, popolnem neodvisni tržan.

Na stran tedaj osobnosti, zjednimmo se ker le v iednosti je moč. Imejmo le narodno stvar pred očmi in izpolnujmo z veseljem sveto nalogo: svoj mili narod bistriti in ga za resnično našo stvar navduševati. Osnujmo društvo, katero naj mej naše uže tako sprideno, pa vendar še ne po polnem izgubljeno tržanstvo, širi slovensko časopisje. Sai vsak rad čita v dolgih nočeh dolgočasne zime, rad bo tudi mnogokateri kaj daroval, da se tako narodno tržansko društvo vzdrži. Sai nij treba določevati previsocih mesečnih doneškov, ampak po možnosti vsakatega, in vpisalo bi se gotovo dosti tržanov. Začetek je se ve da vsak težak, pa če je prava volja, se tudi te težave premagajo. S tem, da smo vsaj z jednim glasom večine pri zadnji volitvi zmagali, zadobili smo si uže več zaupanja pri priprosten tržanstvu, in priprosti volilec, ki je narodnemu kandidatu dal glas po svojem prepričanju, hotel bo tudi vedeti, kaj se v državnem zboru godi, kako poslanci interese svojih volilcev zastopajo. Časopisje pa ravno delovanje državnega zbora opisuje in mej svet raznaša. Blo bi torej s takim društvom tudi tej želji volilcev ustrezno. Še je železo vroče, še je lahko kujemo, porabimo tedaj priliko. Če se bode priprosti volilec zmirom baval s pravično našo stvarjo, potem se je bode tudi verno držal; če ga pa izpustimo, poreče: Ti ljudje me najdejo samo ob času volitve, drugače pa me ne poznajo!

Poglejmo si naposled našo čitalnico. Ta narodni zavod ne bo sicer nikoli prestal, ker je središče narodnega tržanstva, pa če se ozremo na čitalnično delovanje prejšnjih let in je primerjamo zdanjemu, kaka razlika! Tudi tu je narodna mlačnost kriva nazadka, pa to se da še vse popraviti. Čitalnični odbor naj si prizadeva odličnejše tržane vabiti, da se bodo vpisali, naj skrbi za potrebne veselice o zimskem času pa pojde vse. Ugovarjajo neka-

Potegnejo mu vrečo čez glavo in ga odpeljejo k velikej reki, da bi ga tam v vodi utopili. Pot pa jih pelje mimo cerkve. Tu stopijo notri, da bi par očenašev zmolili za njegovo dušo, a ubozega moža pusté v vreči zavezanega ob cesti. Mej tem pa prižene neki mesar klavno živino mimo in sliši moža v vreči zdihovati. Mesar stopi bliže in povprašuje, kdo in zakaj tu notri zdihuje. Tožnim glasom mu mož iz vreče pripoveduje o velikej imenitnosti, ki se ima vršiti. „Za kralja me hočejo postaviti,“ pravi, „a jaz uboga sirota ne znam niti čitati niti pisati; sam ne vem, kako se mi bode obnašati na kraljevem prestolu!“ Ko je mesar še zvedel, da so šli kraljevi volilci v cerkev, novemu kralju sreče prosit, ponudi vso svojo živino možu, če bi pustil njega na kraljevo mesto; mož se dolgo ne dá preprostiti. Mesar odveže vrečo, da namenjeni kralj iz nje izleze in potem mesarja vanjo zaveže. Razkralj pa odžene hitro lepo rejeno živino domov in je vesel, da je svojim sovražnikom

tako srečno pete odnesel. Ko se hudobni sosede iz cerkve povrnejo, reče eden v vreči zavezanemu „kralju“: „Zdaj boš imel pa zmirom dosti srebra in zlata.“ „Nu, to si bom živine nakupil, najlepših in najdebelejših si hočem nakupiti, kakor hitro pridem na svoje mesto.“ Ko ga na most pripeljejo, ga vržejo v vodo. Mesar pa je v vreči zakričal nekaj neumévnega; a potem so slišali „bik, bik, bik, vol, vol,“ ko je voda v vrečo hehvala. Oni na mostu pa so poslušali in dejali: „glej ga, glej! mu uže spet bika in vole vkup ženó“

Kako pa se začudijo, ko domov pridejo in svojega soseda, katerega so v vodo vrgli, (vsaj tako so mislili) najdejo doma, pasočega toliko takó lepe živine! Mož pa jim pripoveduje, da je v vodi, kamor so njega vrgli, še mnogo in debele živine, in da jo tist, kdor sam po njo pride, dobi zastoj. Hudobni sosede gredo in poskačejo v vodo, kjer potonejo. Mož in žena pa sta zdaj bila bogata, kakor sta si želela; hudobnih sosedov sta bila pa rešena za vselej.

teri: za veselice n mamo pripravnega prostora, igro moramo popolnoma izpustiti. Na to moram odgovoriti: prostor se u e dobi, le preskrbeti si ga je treba. Pa igralnih moči nij! se spet nekdo oglasi.  e jih mej odli nej o mladino nij, naj se pa ozir jemlje nekoliko na bolj priprosto tr zansko mladino, saj se da tudi v to svr ho izuriti, pa  e narodne stvari v obče se bode s tem koristilo. Druge priprave, kakor oder i. t. d. imamo.  e napravimo namesto tistih suhih vesel i, ki jih imamo zdaj u e skozi nekaj let, zopet veselice z igrami, videli boste, kakolepe prihodke bode imela čitalnica, koliko ve  občinstva bo na naše besede dohajalo, in vse bo bolj živahno. Torej složno delajmo, pokažimo slovenskemu svetu, da Postojna nij izgubljena, izbrisimo črno piko, katero ima ravno naš trg mej drugimi slovenskimi trgi, posnemajmo tako hitro preobrneni, sedaj popolnem narodni Kamnik in —  ast naša,  e se bode naš trg zopet prišteval prvim slovenskim mestom in trgov na Kranjskem! Podsovi nik.

Domace stvari.

— (Dobra vest.) Iz Metlike se nam piše dne 12. t. m.: Ravnokar je  el g. okrajni glavar Weiglein z živinozdravnikom g. Perdanom Dule razkužiti. Ta vas je pri nas prva, ki je zaprtijo srečno prestala. Bila je pa tudi straža izvr stna. Jutri ali pojutr njem upamo, odpre se Draganja vas. Žalibog, da se narobe mora zapreti vas Maline, kjer so te dni 9 glav govede pobili.

— (Kamniška narodna čitalnica) napravi v nedeljo dne 16. t. m. veselico s e slede im programom: 1. A. Nedved: „Moj dom“, zbor. 2. Hajdrih: „Pri oknu sva mol e slonela“,  veterospev. 3. Hajdrih: „Jadransko morje“, zbor. 4. „Trnje in lavor“, drama v 2 dejanjih. 5. Ples. Vstopnina za ude 10 kr., za neude 30 kr. Začetek ob  / 8. uri zvečer. K tej veselici prav uljudno vabi odbor.

Razne vesti.

* (Po nedol znem zaprt.) Meseca maja letos je bil na Dunaji zaradi tatvine na 15 mesecev u ete obsojen neki delavec Albert Maj, dos e poštenega imena. On se je sicer rotil, da nij kradel, a sedem pri  ga je pod prisego spoznalo za tatu! Minoli teden pa se je izkazalo, da je bil — po nedol znem obsojen. Sodnija je bila dobro jej znanega izmikalca Fran Oberhauerja spet v pest dobila zaradi nekaterih novih tatvin, ki so bile izvedene vse na jednak način. Tat je hodil po stanovanjih vprašat, ali je v najem dobili „posteljo“, in pri tej priloži je ugrabil, kar mu je ravno v roke prišlo. Ker so bila dejanja vsa dokazana, Oberhauer torej nij imel upanja, da bi se izvil iz kle e, je naposled rekel, da bode obstal  e nekaj drugih podobnih tatvin,  e , zdaj je itak vse jedno! Potem je navel baš tistih pet dejanj, zaradi katerih je Albert Maj — u e sedel. Sodnik s prva nij verjel Oberhauerju misleč, da ga hoče prevariti, pa preiskava je pokazala, da je resnico govoril. Vseh tistih sedem ženskih pri , ki so prej prisegle, da je Maj bil pri njih, je zdaj izpovedalo soglasno, da je Oberhauer pravi tat. Prvosednik sodišča, pred katerim je bila  n teden obravnava zoper Oberhauerja, je neumne babnice dobro o tel zaradi njihove lehkomiselnosti. Maj in Oberhauer sta si bila sicer res nekoliko podobna, vendar nij moči razumeti, kako je to, da so se ženske tako motile. Dve sta pač povedali, da ji je zoper Maja   uval neki birič pri policiji v Sechshausu rekoč, da je le-ta gotovo pravi tat. Maj, sicer nekoliko slaboumen človek, je bil se ve da nedol znim spoznan in ta-

koj oproščen. Mo  je bil s tem zadovoljen, samo rad bi bil imel kaj odškodovanja.

* ( uden svetnik.) V Budimu je umrl bogat mešan, ki je v Pešti in v Budimu imel štirinajst hiš, poleg tega celo re  nogradov v raznih krajih. V njegovem stanovanju je bilo v vsakem kotu kaj denarja ali vrednostnih papirjev. Mej drugim so našli nad 50 hranil. knjižic in vmes take ki so bile naložene po 35 let, potem cele mo nje cekinov, tolarjav in dvajsetic, 6000 srebrnih goldinarjev in 2000 bankovcev po goldinarji. Glavni ded i so trije budape tanski ded i. Tistemu kmetu, ki je varoval vinograde, je volil 1000 gold., portirju tiste hiše, kjer je stanoval, pa do smrti 5000 gld. na leto.

Javno zahvalo

izrekam slavnej družbi sv. Mohora, ki mi je za tukajšno kmetijsko nedeljsko šolo prav koristnih knjig poslali izvolila.

V Krškem, 11. novembra 1879.

Ivan Lapajne.

T  er.

Evropa: Smoln kar iz Livna. — Scherks iz Dunaja. — Fuchs iz Pariza.

Pri seču: Bernheimer iz Trsta. — Tissen iz Dunaja. — Pechani iz Celovca. — Schlieber iz Selc. — Hoffman iz Kranja. — H gner, Wiesner iz Brna. — Dolenc iz Trsta. — Cevino iz Turina. — de Rosa iz Trsta.

Dr. Tancerja,
vseučilišnega docenta v Gradci:
Antisepticon ustna voda, fla on 1 gold. Zoben prah, škatljica 80 kr. Zobna pasta, škatljica 80 kr. Zobna pasta, zavitek 30 kr. ima zmirom tudi glavnej zalogi lekarna J. Svobode v Ljubljani, na Pre imnovem trgu.

 cenec,
sin poštenih staršev, dobro vzgojen, slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnem zmožen, se vzame takoj v u e pri
Milan Vošnjaku,
trgovcu v Šoštanju na  tirskem.

Epilepsijo (božjast)
zdravi pismeno specialni zdravnik dr. Killisch v Dresden-u (Neustadt). Največje izkusstvo, ker je zdravil uže v črez 11.000 slučajih.

Pri Mal i: Birman iz Kočevja. — Reiter iz Dunaja. — Jevnikar iz Dolenjskega. — Neumaz iz Dunaja.

Dunajska borza 13. novembra.

(Izvirno telegraf no poročilo.)

�notni dr�. dolg v bankovcih	68 gld. 20	kr.
�notni dr�. dolg v srebru	70	90
�lata renta	80	35
860 dr�. posojilo	127	—
Akcije narodne banke	837	—
Kreditne akcije	268	75
London	116	35
�rebro	—	—
Napol.	9	30
C. kr. cekini	5	54
Dr�avne marke	57	60

Ana Šuklje,

učiteljica na glasoviru,
poučuje temeljito

v igranji na glasoviru.

Naslov: Kolodvorske ulice št. 11, v Po a arjevej hiši. (531—2)

Jurist

v 3 letu, ki ima prav dobra spričevala, želi dobiti mesto domačega učitelja ali stenografa v kakej odvetni kej pisarni. — Poudbi naj se blagovoli e poslati pod naslovom: P. R. Universität Wien. (532—2)

V soboto dne 15. novembra 1879 se bodo

na zadnj j dražbi

prodajali ostali deli podrte pekov ke hiše v Schellenburgovih ulicah, kakor hranilna ognjišča itd.

(537)

Kranjsko stavbeno društvo.

Temeljita pomoč
vsem, ki so v želodci ali trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na  i  enje in snaženje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza

 ivljenski balzam.

 ivljenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo mo  in zdravje zopet. Odpravlja vse težko prebavljanje, osobito gnjus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, kr  v želodci, zaslinjenost, zlato  ilo, preobte enje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvr stnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Velespo tovani g. Fragner!

Prosim vas udano, pošljite mi za priloženih 18 mark zopet „dr. Rozov  ivljenski balzam“. Ta balzam je prav posebno sredstvo zoper gnjus do jedi, shujšanje, in ako se ne more  pati. Ljudje, nad kojimi so uže obupali zdravniki, postali so po tem življenskem balzamu zdravi in krepki. Prosim za takojšnje pripo lanje.

V  tovanju vam udani

H. Stolzenberg.

Loos-Heinersdorf poleg M ncheberga 14. avg. 1875.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj pov odi izrečno dr. Rozov  ivljenski balzam iz lekarni B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi

dr. Rozov  ivljenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdeovalca B. Fragner-ja, lekarna „k  rnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekarna; Jos. Svoboda, lekarna. V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekarna. V Kameniku: Jos. Močnik, lekarna.

Vse lekarni in večje trgovine z materijalnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama. Isto tam:

Pragska občna domača maz,

gotovo in izkušeno sredstvo za ozdravljenje vsacega prisada, rane in otekline,   25 in 30 kr. av. v.

Balzam za u o.

Sku eno in po mnogih poskusih kot najzanesljive e sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi tudi popolno u e zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. a. v. (270—11)